

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

4 Mayıs 2008 Pazar

Selam baharın gelişine doğanın yeniden doğuşuna,

Doğaseverlerle birlikte ilmin rehberliğinde, İlbaharın Doğa'ya verdiği heyecanı yakından tanımak ve onunla beraber olmak için her birimiz Türkiye'nin farklı noktalarından Isparta'da TÜBİTAK'ın desteklediği ve Süleyman Demirel Üniversitesi Orman fakültesinin Değerli hocalarının düzenlemiş olduğu Isparta Doğal Korunan Alanlarında verilen Eğitim Projesinde bir araya geliyoruz; gelecekte arkadaşları da gelecek programlara bekliyoruz.

Katılımcılar Isparta'ya gelmeye başladılar. Isparta'nın ilkbahar havası bu zamanlarda günlük değil de saatlik değişir. Eğitimcilerimiz katılımcıları büyük bir sıcaklıkla karşıladılar. Güneş de eğitimcilerimize eşlik ederek bütün ihtişamı ile parlamaktaydı. Fakat öğleye doğru güneşin yerine bulutlu hava hakim olmaya başladı.

Katılımcıların tamamı geldikten sonra öğle yemeğine geçtik. Yemek esnasında proje yürütücümüz projenin amacını ve günün önemini belirten bir konuşma yaptı.

Proje yürütücümüz; "Projedeki amacımız paylaşımcılık; birbirimizle doğa bilgilerinin paylaşılması, katılımcıların projeyi ciddiyetini farkına varmalarını sağlamaktır" dedi.

Akabinde Orman Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cahit BALABANLI Proje'nin birebir insana yönelik olduğunu ve proje ekibinin çok güçlü bir eğitim kadrosuna sahip olduğunu söyledi. Sözlerini "Doğayı tanımayan doğa'yı anlayamaz" diyerek tamamladı.

Dekanın konuşmasının ardından Eğitimcilerden Yrd.Doç.Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU katılımcıları program boyunca düzenli bir şekilde hareket etmeleri için gruplara ayırdı. Gruplara ayrıldıktan sonra akşama kadar grupların birbirlerini tanımaları istendi. Buradan Gölcük tabiat parkına gitmek için arabalara binildi.

Gölcük tabiat parkına doğru giderken, katılımcılar birbirlerini tanımadıkları için otobüsün içerisinde bir parça sessizlik hâkimdi. Bu sessizliği dağıtmak isteyen eğitimcilerden, Dr Yasin ÜNAL Isparta hakkında yol boyunca bilgiler vermeye başladı. Nihayet Gölcük Tabiat Parkı'na geldik.

Gölcük Gölü: Etrafı tepelerle çevrili, tepeler daha önce çıplak iken zaman içerisinde ağaçlandırılmış bir alandır. Bu tepelere yeşil bir elbise giydirilmiş ve ortasına bir göl kondurulmuş gibi görünüyor. İlbaharda doğa burada canlı ve heyecanlı bir görünüm sergiler. Bitkiler bir gelinlik giymiş gibi süzülür. Bir zamanlar, bu tepelerde rüzgâr erozyonu olurmuş: rüzgârlarla kalkan tozlar Isparta kentinin üzerine kaplayıp insanlar için yaşanması çok zor bir atmosfer oluşturmuş. Ormancılar bu tozlu alanları, yıllarca nakış gibi işleyerek ağaçlandırmışlar.

Yrd. Doç. Dr Ebubekir GÜNDOĞDU bize dağıttığı dürbünlerin nasıl kullanacağını anlattı. Hava serin ve hafif bulutluydu. Yolda ilerlerken katılımcılarımız heyecanlı bir şekilde etrafı gözlemliyorlardı. Gölün yanına gelip gölün kenarına IDE bayrağını dikerek "zaferimizi" yani etkinliğin başladığını ilan ettik.

Katılımcılar gölün kenarında Proje sorumlusunun gözetiminde göle taş atmaya başladılar. Fakat taşlar bir türlü suya batmıyordu. Katılımcılardan birisi Bekir hocaya yönelerek "hocam bunlar taşa benziyor ama suya batmıyor; bunlar ne olabilir", dedi. Bu arada Proje yöneticimiz ile Prof. Dr Muhittin GÖRMÜŞ' de bu taşların özelliklerini anlatmadan önce sorular yönelterek katılımcıları hem heyecanlandırıyor hem de düşünmeye sevk ediyorlardı. Sonra katılımcıların merak ettiği bütün soruları Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ yanıtladı. Bir mantık zinciri izleyerek, sözü batmayan taşlardan alanın volkanik bir arazi olduğu sonucuna kadar getirdi. Bu taşların sadece volkanik arazilerde görülen mağmadaki gazlar sebebiyle gözeneklerle dolan ve bu yüzden de hafifliği sayesinde suya batmayan sünger taşı veya pomza denilen bir materyal olduğunu yaşayarak öğrendik.

Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ; Taşların, ovaların kısacası yeryüzü şekillerinin nasıl oluştuğunu yere şekil çizerek anlattı. 8000 m yükseklikte bulunan deniz fosillerinin buralara kadar nasıl geldiğini ispatladı. Dünyayı bir topa benzeterek nasıl topun içerisinde hava varsa Dünya'nın da içerisinde gazların var olduğunu ve dünya'nın tek parçadan değil yamalı parçalardan oluştuğunu belirtti. Hoca bunları ifade ederken de gölün kenarında bulunan kumsalın üzerine şekil çizerek dünyayı parçaladı, parçaları birleştirerek kıtaları oluşturdu. Kıtaların nasıl oluştuğunu dünya üzerinde meydana gelen yükselmeleri, alçalmaları ve depremlerin oluşumlarını gösterdi. Dinleyiciler bu kraterin tekrar patlama ihtimali, kayaların yaşının nasıl tespit edilebileceği gibi sorular sordular.

Gölün kenarında ve içerisinde mika mineralleri, minarelerinde içerisinde de flor var. Zamanında Isparta kentinin içme suyu bu gölden karşılanıyormuş. Flor zaman içerisinde dişlerde birikerek dişlere bir çürük görüntüsü verir. Bu yüzden bu sudan uzun zaman içen Isparta halkının dişleri çürük gibi görünüyor. Hatta Hoca: "Başka bir ilde Ispartalıları tanımak istiyorsan dişlerine bakman yeter" dedi.

Göl, suyu berrak ve etrafı ağaçlarla çevrili haliyle muhteşem bir manzaraya sahiptir. Üzerimizde ki bulutlar inat edencesine güneşin önünü kapatmıştı. Güneşin ışınlarının suya yansımaları engelleyerek bu doğa güzelliğini bizden kıskanıyordu. Gölün kenarındaki ağaçların arasında bulunan kuşların seslerini işitiyor lakin kendilerini göremiyorduk. Bu doğa harikasının içerisinde tertemiz oksijenle beraber farklı çiçeklerin kokularını bir daha bulamayacakmışçasına ciğerlerimize çekiyorduk.

Gölün kenarında proje yürütücümüz katılımcıların tanışmaları için bayan arkadaşları karşılıklı dizerek onların hiç de yabancı olmadıkları "mendil kapmaca" oyununu oynattı. Oyuncular birbirlerini tanımadıkları için bu ilk oyunu biraz isteksiz oynadılar. Ama bu arada bizler isimleri çağrılan arkadaşları ve tabii arkadaşlar da birbirlerini tanımış oluyorlardı.

Oyun bittikten sonra Eğitimcilerden Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÖZKAN gölün ekolojisini anlatmaya başladı. Gölün kenarında bulunan toprak katmanlarını göstererek onların özelliklerini anlattı. "Bulduğumuz yer 1400 m yükseklikte volkanik bir

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

göldür. Etrafına yapay ağaçlandırma yapılmış ve serin bir iklim sahip. Don çukuru etrafı dağlarla çevrili olduğu için, toprak yapısı gevşek olup buna bağlı olarak çok fazla sayıda kemirgen vardır" diye konuştu.

Akabinde söze eğitimden Orman Yüksek Mühendisi Canpolat KAYA katılarak "Projedeki amacımız birbirlerine çok benzeyen türleri ayırt etmektir. Gölçük gölünün etrafında yapılan ağaçlandırma insanın doğaya olan borcunu ödediği nadir yerlerden birisidir" diyerek önce civardaki akasya ağacını bize tanıttı. Anlattığı bilgiler ışığında Akasya'dan Maden direği yapıldığını, madencilik arasında "cankurtaran" olarak bilindiğini öğrendik. Çünkü, Akasya, maden tünelleri çökmeden önce yavaşça ve çatırdayarak kırılır ve insanlara tüneli boşaltmaları gerektiğini belirtmiş. Fedakârca davranarak verimsiz ve fakir topraklarda yetişir, yetiştiği toprakları azotça zenginleştirir. Bu özelliğinden dolayı cumhuriyetin ilk yıllarında demir yolu kenarında çok dikilmiş ve cumhuriyet ağacı da olarak bilinmekteymiş.

Canpolat KAYA, sözünü bitirdikten sonra, eğitimden Yrd. Doç. Dr. Nebi BİLİR; bitkilerin genetiği, adaptasyonu, genetik aktarımı, verimli bireylerin nasıl meydana geldiğini vb. konuları detaylı bir şekilde katılımcılara örnekler göstererek anlattı.

Eğitmenlerden Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL, gölün çöküntüden meydana geldiğini, bir zamanlar lavlarla kaplı olduğunu, gölün suyunun temiz olduğunu belirterek gölün peyzajına dair bilgiler verdi. Manzara nedir? Rekreasyon nedir? İnsanlar neden göl kenarına gelerek piknik yaparlar? Peyzajın toplumun ruh sağlığı açısından önemi nedir? gibi birçok soruyu yanıtladı. Hocamızın anlatımından sonra buradaki eğitimimizi tamamlayarak dinlenmek üzere Isparta'daki öğretmen evine geri geldik.

5 Mayıs 2008 Pazartesi

Katılımcılar bu sabah iyece dinlenmiş ve dinç olarak kalkarak kahvaltılarını yaptılar. Sonra eğitimden, katılımcıları Süleyman Demirel Üniversitesi Kampüsü'ne götürdüler. Önce Üniversite'nin doğu yerleşkesine gelip günümüzün ilk durağı olan orman fakültesine geçtik. Orman fakültesi diğer fakültelerden farklı bir girişe sahipti. Fakültenin girişinde 360 yaşında bir Doğu kayını ağacına ait bir kütük (kesit) var. Bu kayın kesitinin önünde katılımcıları durduran Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU, boynuzlu hayvanların yaşlarının hayvanın azı dışındaki halkalardan tahmin edilebildiği gibi ağaçların da yaşlarının yıllık halkalardan tespit edilebildiğini anlattı. Bu yüzden, kayının görüp geçirdiği önemli olaylar her yaş halkası üzerine bir şeref madalyası gibi yerleştirilmiştir.

Kayın kesitinin 5 m. önünde bir adet sera ve seranın içerisinde de farklı bitki türleri vardır. Buradan Fakültenin üst katındaki zooloji müzesi ile böcek müzesine gittik. Zooloji müzesinde ki farklı memeli, kuş ve balık türlerini oldukça büyük bir ilgi ve hatta hayranlıkla seyrettik.

Böcek müzesinde ise farklı böcek türleri vardı. Burada bulunan böcek türlerini hocalar öğrencilere toplatıyorlarmış. Böcek toplamayan öğrenci dersin sınavına girme hakkını dahi elde edemiyormuş. Önce öğrenciler için angarya gibi görünüyordu ama zamanla böceklerle haşır neşir oluyorlarmış.

Müzeleri ziyaret ettikten sonra İktisat fakültesinin sunum odasına geçtik. Burada bize orman fakültesinin kuruluş amacını ve hedeflerini anlatan kısa bir film izlettikler.

Ardından Orman Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cahit BALABANLI Proje ve fakülte hakkında kısa bir konuşma yaptı ve "Proje ile toplumun farklı katmanlarını bir araya getirmeyi ve doğayı gerçek bir şekilde tanıtmayı amaçladıklarını anlatarak sözlerine şöyle devam etti. "Günümüzde herkes doğayı kendi istediği şekilde tanımak ve kendi istediği şekilde kullanmak istiyor ama elimizde sadece bir doğa var hepimiz ona muhtacız, onu tahrip edersek gidecek yerimizde yok. Ülkemizde uygulamalı eğitimin zayıf olmasından dolayı ormanları, doğayı kanunlarla korumaya çalışıyoruz. Eğitim seviyemizin biraz yükselmesi ile kanunlara bile ihtiyaç duymayabiliriz. Ormanlar biyolojik zenginliklerimiz onları kaybetmemiz geleceğimizi kaybetmemizdir. Fakültemiz, Akdeniz ile Ege Arasında geçiş bölgesindedir. Bunun ise bizim için çok avantajı var. Biz de bu çeşitliliği çok iyi kullanıyor uygulama alanı için uzaklara gitmeye gerek duymuyoruz."

Dekanın konuşmasında sonra batı kampüsünde bulunan jeoloji Mühendisliği fakültesine geçtik. Eğitimden Prof. Dr. Ali BİLGİN ile Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ kayaç çeşitlerinin bulunduğu laborantı gezdirdi. Burada çok farklı kaya çeşitlerini gördük. Bu kayaçları hocalarımız tek tek katılımcılara özellikleri ile birlikte tanıttılar. Doğada 3-5 çeşit kaya görürken burada onlarca çeşit kayaç görme şansını yakalamıştık. Dünya, kayaç çeşidi açısından da bizim bildiklerimizden çok daha fazla zenginmiş. Katılımcılar bol bol kayaç fotoğrafı çektiler. Buradan diğer raboranta geçerek mikroskopta kayaç kesitlerini inceledik. Her kesit farklı ve kelimelerle dahi ifade edemeyeceğimiz muazzam bir görüntü meydana getiriyordu.

Buradan öğle yemeği için üniversitenin yemekhanesine geçtik. Yemeğimizi yedikten sonra Isparta Meteoroloji Bölge Müdürlüğü'ne hareket ettik yolda giderken eğitimden yol kenarında bulunan mekânları tanıttılar.

Meteoroloji bölge müdürlüğünde eğitimden Dr. Hasan Hüseyin AKSU küresel ısınma ve insanlığın küresel ısınma üzerine yaptığı etkileri, ormansızlaştırılmanın dünya üzerindeki etkilerini anlattı. "Günümüzde küresel ısınmayı etkileyen faktörler durdurulsa bile küresel ısınmanın etkisi 50 sene devam edecektir" diyerek sözlerini tamamladı. Bölge müdürlüğü binasının arka kısmında bulunan meteorolojik baz istasyonu aletlerini tanıtmaya başladı. Burada, daha önceleri kullanılan ölçüm aletlerini tanıttıktan sonra günümüzde kullanılan cihazları da tanıttı. İkisi arasında mukayese yapmamızı istedi. Teknolojinin günümüzde meydana getirdiği kolaylığı uygulamalı olarak göstermiş oldu. Arkasından o günkü hava tahminini yapmak için içinde helyum gazı bulunan bir balonun ağzına verici bağlayarak gökyüzüne gönderdi.

Buradan kamp kuracağımız Sütçüler Meslek Yüksek Okul'una bağlı Değirmendere Prof. Dr. Hasan GÜRBÜZ Deneme Alanına geldik. Burada önce eğitimden bir çadır kurarak katılımcılara gösterdi. Akabinde çadırlar katılımcılara dağıtıldı. Her iki katılımcıya bir çadır verildi ve verilen bu

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

çadırları katılımcılar kendileri kurdular. Çadırlar kurulduktan sonra sütçüler ilçesine hareket edildi. Sütçülerde yemeğimizi yedikten sonra Sütçüler meslek Yüksek Okulu'na geldik. Burada sunum Odasına geçtik. Isparta kentini anlatan bir belgesel seyrettik. Belgeselin ardından eğitimcilerden Yrd. Doç. Dr. Hasan Alkan, orman köy ilişkileri ile kırsal alanda yaşayan insanların ormana bakış açıları ve sorunlarını anlatan belgesel türünde bir sunum yaptı. Buradan, yatmak üzere kamp alanına döndük

6 Mayıs 2008 Salı

Amacımız sabah erkenden kalkıp doğada güneşin doğuşunu izlemektir. Sabah kalkıp kendimizi çadırın dışına attık. O da ne! Dışarı çok soğuk. Arkadaşların çoğu bu soğukta güneşin doğuşunu izlemektense hava ısınmaya kadar uyumayı tercih ederlerdi belki de. Ama Proje yürütücümüz buna izin vermedi. Havalarda biraz ısınca her grup kendi çadırının önüne bir ateş yakıp kendilerine dağıtılan malzemelerden kahvaltı hazırlamaya başladılar. Kamp alanında kızartma yapanlar, menemen yapanlar ve daha neler yapanları ararsın, müthiş kahvaltılar ortaya çıkmıştı. Kahvaltının yanında, yanan odun ateşinde kaynayan çaylar da ortama farklı bir neşe katmıştı. Sonra kahvaltıya başladık. Bu eşsiz kahvaltıyı, tabiatın güzelliği ve arkadaşların candan sohbetleri ile birleşince 1,5 saatte ancak bitirebildik.

Kahvaltıdan sonra, grupların birbirlerini daha iyi tanımaları için grup elemanları birbirlerini tanıtmaya başladılar. Kamp alanına kurduğumuz teleskopu katılımcılarımız hem inceliyor hem de onunla vadinin yamaçından dağın zirvelerini seyrediyorlardı. Erkek katılımcıların tanışmalarını ve samimiyetlerinin artmasını sağlamak için Prof. Dr. İdris OĞURLU bir oyun oynatmaya karar verdi. (Özellikle erkek dedik, çünkü bu iş hakikaten erkek işiydi.) Erkekler yere oturarak bir daire oluşturdu. Dairenin ortasına Proje yürütücüsü geçip belinden kemerini, boynundan da düdüğünü çıkardı. Herkesin ellerini arkasına bağlayıp avuçların açmasını ve düdüğü göstermeden birinin eline bırakacağını anlattı. Sonra, düdüğü hiç kimseye göstermeden birisinin eline bıraktı. Eline kemeri aldı ve rastgele birisinin ismine hitap ederek düdüğün kimde olduğunu sordu. O da bir başkasının ismini söyleyerek düdüğün o kişide olduğunu söyledi. Düdük o kişide değilse avucuna şakacıktan bir kemer yedi ve Hoca bu sefer ismi söylenen arkadaşına düdüğün kimde diye sordu. Bu şekilde herkes birbirinin ismini bellemeye çalıştı. İsterlerse bellemesin!. Gelen, saatte 150 km hıza sahip bir kemer!. Bu da öğrenmenin acı tecrübelerinden birisiydi. Eğitimciler öğretmenin her yolunu uyguluyorlardı işte. Neyse, günlüğümüzün bu kısmında biraz şaka yapalım dedik. Hem, yeni döneme gelecek olanları daha fazla korkutmamalıyız isterseniz...

Rize'den projeye katılan bir bayan arkadaşımız, erkeklerin tanışma merasimini seyrettikten sonra daha "zarif" bir tanışma metodu olduğunu söyledi. Bu oyunu duyan erkekler fikri öne süren katılımcının etrafını çevirdi. Katılımcı arkadaşımızın direktifleriyle hepimiz bir daire oluşturduk, herkes kendine kendi isminden önce bir sıfat buldu ve ismini sıfatla bir söyledi. Sonra diğer katılımcılar

birbirlerinin sıfatları ile sırası ile katılımcıların sıfatlarını ve isimlerini söylediler. Bu şekilde bir katılımcı diğer bütün katılımcıların sıfat ve isimlerini ezberleyinceye kadar devam etti.

Oyun bittikten sonra, bitki ve hayvanların nasıl tanıtılacağı anlatıldı. Bazı kuşların kanat parçaları ile oluşturulmuş bir telek koleksiyonu gösterildi. Biz koleksiyonu incelerken, bize bu tür koleksiyonların nasıl yapıldığı, öğretim görevlisi Yasin ÜNAL tarafından anlatıldı.

Buradan, beş ayrı grup halinde vadinin başlangıcındaki dağın tepesinde bulunan seyir terasına doğru yürümeye başladık. Akarsu yatağından akan su o kadar temizdi ki, bizim kullandığımız hazır damacana suları o suyun yanında bir hiçti. Su kaynağın başlangıcından aşağıya doğru salına salına akıyordu. Su çağlayanları, aynı zamanda doğanın bu sessizliğinde şarkı söyleyen kuşların şakıyılarına eşlik ediyordu.

Araziden eğim yönünde terasa doğru yürürken bitki türlerini, kuşları, hayvanların dışkılarını, yedikleri yenik artıkları ile böcekleri inceliyorduk. Bazı arkadaşlarımız da kelebek ve böcek türleri topluyorlardı. Yukarıya doğru yürürken idmansız olduğumuzdan arada bir yoruluyorduk. Yorulduğumuzu hissettiğimiz zamanlar, kendimizi büyük ağaçların dibindeki gölgelere atarak biraz dinleniyorduk.

Yorucu fakat dolu dolu bir yolculuktan sonra terasa geldik. Güneş ışıklarının vurduğu bakıllar açık yeşil görünürken, diğer bakıllar da koyu yeşil bir görünüm hakimdi. İnsanın gözleri, terastan etrafı seyrederken dinleniyordu. Rüzgar da, tenimiz üzerine serin bir esinti sunuyordu. Bizim burada seslerimizi işiten Akbaba dağın karşı tarafında kendisini bize göstermese de sesiyle bize hoş geldiniz diye gökyüzünü inletircesine haykırıyordu.

Çiçeklerini açmış ağaçlar, bize güzelliklerini sunuyorlardı. Bizler doğa ile ne kadar da hasım olsak ve ona nankörce davransak da yine bizi affetmiş babacan bir tavırla karşılıyor aynı zamanda bizleri en iyi şekilde ağırlamaya çalışıyorlardı.

Terastan aşağıya kamp alanına geri indik. Lakin hepimiz tırmanırken bütün enerjimizi harcamış ve acıkmıştık. Hemen birşeyler yemek istiyorduk. Ancak, doğada olduğumuz için kendi yemeklerimizi kendimiz yapmamız gerekiyordu. Gruplar, malzemeleri alarak yemek hazırlamaya başladılar. Yemek yaparken bütün arkadaşlar birbirlerine öyle yakın ve içten davranıyorlardı ki, hepsi kırk yıllık dost sanırsınız.

Yemekten sonra hasırlarımızı yere serip üzerine bir daire oluşturacak şekilde oturduk. Doğa hakkındaki bilgilerimizi sohbet havasında paylaşmaya başlamıştık, biz sohbet ederken havada iyice kararmaya başlamış ve gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar da saklandıkları yerden çıkıp kendilerini birer birer göstermeye başlamışlardı. Hava iyice kararınca, yıldızlar da sema sahnesindeki yerlerini aldılar.

Söz sırası Prof. Dr. İdris OĞURLU'ya gelmişti. Proje yürütücümüz uzayın sırlarını bize anlatmaya başladı. Bu arada bana yaptırmış olduğu –biz ona Yıldızname diyoruz– üzerindeki fosforlu yıldızlarla Büyük Ayı ve Küçük Ayı ile Kutup Yıldızını gösteren panoda bu takım yıldızların yerlerini gördük. Hemen ardından Hoca, gökyüzüne bakmamızı bu

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

yıldız takımlarını görmemizi istedi. Başarını kaldırıp da gökyüzünde bu yıldızları görenler, "Aaa gördüm orada, ne kadar da kolaymış! diyerek gerçekten de uzun uzadıya tarife hacet kalmadan kolayca bu takım yıldızları ve Kutup yıldızını görebildiler ve böylece yıldızlarla nasıl yön bulacaklarını da öğrenmiş oldular. "İyi geceler gökyüzünün parıldayan süsleri; biz artık yorulduk, uykumuz geldi" diyerek kampa çekildik.

7 Mayıs 2008 Çarşamba

Sabahleyin erken kalkarak bir ekip ruhuyla ellerindeki erzaklarla kahvaltı hazırlamaya başladık. Kahvaltıyı yaptıktan sonra yazılı kanyona doğru hareket ettik. Yolda giderken Sütçüler İlçesine uğrayarak alışveriş ihtiyaçlarımızı giderdik. Yazılı kanyon Tabiat parkına ulaştıktan sonra Orman Yüksek Mühendisi Halil SÜEL buranın özelliklerini tarihini ve niçin bu ismin verildiğini, Bekir hoca yürürken nelere dikkat etmemiz gerektiğini anlattı. Proje yürütücüsü bir yerin milli park olması için ülke ve dünya çapında bir değer olması gerektiğini ifade etti.

Katılımcılardan birisinin sorusu üzerine İdris Hoca Amerika'da milli park sayısının çok fazla olmasının sebebini, Amerika'nın kuruluş yıllarındaki tahribatin büyüklüğüne bağladı. Bizim tarihimizdeki doğu koruma gayretlerini Eski Türkler'den ve Osmanlı imparatorluğu'ndaki vakıflardan örnekler vererek anlattı. Bu arada, Hocamız tarafından, doğa ile ilgili olarak Kızılderili reisin beyaz adama yazdığı bu günkü doğaseverlerin anayasası olmuş o ünlü ve mektubun öyküsü anlatıldı.

Yazılı Kanyonda hava bulutluydu; ama baharın vermiş olduğu heyecanla her taraf canlı bir yeşillığe bürünmüş ve kalyonun ortasındaki su da daha da gür ve çağlayan şeklinde akıyordu. Kanyonun başlangıç tarafına doğru hareket etmeye başladık. Eğitimcilerden botanik hocası İsmail DUTKUNER etrafta bulunan bitki varlığını kendine has espiritüel anlatımıyla tanıtmaya başladı.

Yrd. Doç. Dr. Erhan EROL Kanyonun peyzaj özelliklerini anlattı. Tabiatta gördüğümüz her şeyin aslında peyzajın bir parçası olduğunu ifade etti.

Katılımcılardan Biyolog Yasemin ÖZTÜRK bize kızıl akbaba hakkında bilgi verirken, mutlu bir tesadüf o anda gökyüzünde ve çok yüksekte üç adet akbaba uçmaya başladı. Ne var ki bu hayvanların soylarının tükenme aşamasına olduğunu bu bölgede 13 adet kaldığını öğrendiğimizde üzüldük. Kalyonun başlangıcına doğru ilerlerken hocalarımız karşılaştığımız her şeyi anlatıyor ve katılımcılar da pür dikkat dinliyorlardı.

Yazılı kanyonda suyun kaynağının olduğu noktaya ulaştık. Burada bazı arkadaşlarımız serin ve soğuk suya girdiler. Diğer arkadaşlarımız ise hem onları seyrettiler hem de suyun kenarında çokça fotoğraf çektiler. Bu arada hava kapalı ve bulutluydu, yağmur damlaları düşmeye başlamıştı. Otobüse gidene kadar yağmur hızını artırdı ve hafif hafif derken epeyce islandık.

Arabalarımızla kamp alanına doğru ilerlerken Sütçüler ilçesine bağlı Çandır'da bir kahvehane önünde çay içmek için durduk. Gruplardan her biri birer masaya geçmiş tavlama,

dama, gibi oyunlara başlamışlardı. Bu arada oyun kâğıtlarının cambazı ekip fotoğrafçımız Süleyman hocamda masanın birinde hünerlerini gösteriyordu. Süleyman Babası jeoloji mühendisliğine göndermiş fakat o eğitimini oyun kâğıtları üzerine yapmış birisi!. Mastırını da fotoğrafçılık üzerine yapıyor. Oyun kâğıtlarıyla onun gibi kimse dans edemiyor.

Bu arada zamanda iyice azalmıştı. Kamp alanına geldiğimizde katılımcılar üzerlerindeki ıslak elbiseleri değiştirip Sütçüler MYO'na ait kamp evine geçtiler. Ben bu evde bulunan şömineyi yaktım. İçerisi bir müddet sonra iyice ısındı. Herkes koyu bir sohbe dalmıştı. Süleyman hocam program boyunca çektiği fotoğrafları göstermeye başladı. Gördüklerimizi bir de fotoğrafta görmek bilgimizi pekiştiriyordu. Tabii bazı fotoğraflara bakarken gülmekten kendimizi alamıyorduk!

Yerler ıslak olduğu için akşam yemeği yapamamış ve aç kalmıştık. Tabii, yine de bir şeyler atıştırılmadan olmazdı. Biz de öyle yaptık. Aslında, bugün gördüklerimiz aç kalmaya bile değerdi.

8 Mayıs 2008 Perşembe

Akşam yağmur yağdığı için, sabahleyin yerler çamurdu. Bu şartlarda arazide kahvaltı yapamazdık. Kamp malzemelerimizi toplayıp arabalarımıza yükledik ve kahvaltımızı yapmak için Sütçülere hareket ettik. Sütçülerde kahvaltımızı yaptıktan sonra Adada Antik kentine doğru yol almaya başladık. Belli bir süre sonra yolun kenarında arabalarımızı durdurup ileride arazide kahverengi gözükene yere vardık. Bu arazi üzerindeki taşlar çok yaşlı görünüyordu. Taşları elimize alıp incelediğimizde, taşların yapısında midye kabukları kalıntılarının olduğunu fark ettik. Bu gördüklerimizle daha önce Anadolu'nun Tetis Okyanusu içinde olduğunu anlatan Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ' ün sözleri açık bir şekilde doğrulanıyordu. Araziyi meraklı bir şekilde uzunca inceleyip örnekler aldıktan sonra arabalarımıza binerek yolumuza devam ettik. Midemizden acıktığımızı belirten mesajlar gelmeye başlayınca, yolun kenarına arabamızı çekip yolun üst kısmında bulunan Meşe koruluğunun içerisinde yanımızda getirdiğimiz kumanyalarımızı yedik.

Adada Antik kentine geldik. Burada Halil hocamız antik kentin tarihini anlattı. Halil Hocam'dan söz alarak bir kısmını da ben anlattım. Ardından projenin logosu IDE'nin harflerini antik tiyatro amfisinin merdivenlerine dizilerek yazdık. Ardından katılımcılar skeçler sahnelediler.

Isparta'ya bağlı Aksu İlçesinde Süleyman Demirel Üniversitesinden gelen diğer eğitimciler ile birlikte bu ilçenin yakınında bulunan Zindan Mağarasında buluştuk. TÜBİTAK'dan denetmen gözlemci olarak gelen Elektronik Mühendisi Sinan beyi sert mizaçlı kuralcı bir denetmen olarak beklerken tam tersi doğa aşığı birisi olarak gördük. Mağaraya girmeden önce Prof. Dr. Ali BİLGİN mağaranın bir fay hattı üzerinde bulunan ana kayanın temel yapısının kireç taşı olduğunu ve zamanla su içerisinde çözünerek sarkıt, dikt, sütun gibi yapıtlar oluşturduğunu ifade etti. Bende, mağaranın teknik özelliklerini ve doğa turizmindeki yerini anlattım. Bu bilgiler aktarılırken bir Hocamız mağaranın

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

girişinin üst kısmında bulunan kuş yuvalarını izlemek için teleskop kuruyordu. Kurma işlemi bittikten sonra yuvaları izledik ve mağaranın içerisine girmeye başladık. Zindan Mağarası daha önce burada yaşayan medeniyetin hapishanesi ve depo olarak kullanılmış. Mağaranın içinde ilerlerken karşılaştığımız güzellikler bizi kendisine hayran bırakıyordu. Üstümüzde yarasalar uçuşuyor ve kimseye de zarar vermiyordu.

Mağarada bu büyüleyici gezintimizi yaptıktan sonra arabalarımıza binerek Eğirdir'de bulunan otelimize hareket ettik. Otele giderken bir taraftan seviniyor diğer taraftan da birbirimize takılıyorduk (Medeniyete geldik diye). Otele geldikten sonra odalarımıza yerleştik. Yerleştikten sonra ilk iş olarak banyo yapmayı düşünüyorduk. Ama bizi bir sürpriz bekliyordu. Otelin sıcak suyunun yetmeyeceği hiç birimizin aklından geçmemişti.

Biraz dinlendikten sonra Eğirdir Gölü'nde bulunan adaya akşam yemeğine gittik. Biz nefis yemeklerimizi yerken lokanta sahibinin hiç beklemediği davetsiz misafirler (maliye denetmenleri) geldi. Maliyeciler lokanta sahibini yanına çağırılmış bütün evrakları istemişti. Lokantacı maliyecileri göndermeyi başardıktan sonra eline beyaz bir bez alarak duvara bir perde çekti. Bu çektiği perde akşam ki düzenlemeyi düşündüğümüz sinevizyon gösterisi içindi. Lokantada eğitime başladık. Uzman Süleyman UYSAL program boyunca çektiği ve programı özetleyen kısa bir sunum yaptı. Daha sonra Prof. Dr. Ali BİLGİN doğada bulunan değerli süs taşlarını tanıtmaya başlamıştı. Hocamız taşları anlatırken taşların göz alıcı renkleri karşısında şaşırılmıştık. Hocamızdan sonra Orm. Yük. Müh. Yasin ÜNAL kuşları anlatmaya başladı. Lokantada yaptıklarımız eğitimin sadece okullarda olmadığını, yaşanan her yerde eğitimin olabileceğinin bir örneğiydi. Yasin hocanın anlatımından sonra Bekir hocamız doktora çalışmasında kameraya çekmiş olduğu dağ keçilerini bizlere izlettirdi.

9 Mayıs 2008 Cuma

Arazideki yorgunlumuzu atmış şekilde uyandık. Su kuşlarını görmek için sabah erkenden Barla Kasabası'nın yakınındaki sazlık alana gittik. Döndükten sonra kahvaltımızı yapıp eşsiz güzelliği olan Eğirdir'i tanımak için ilçenin merkezinde kısa bir gezinti ve alışveriş yaptık. Eğirdir ilçesi çok güzel ve turizm potansiyeli yüksek bir ilçemiz ama halkın yeterli bilince sahip olmamasından dolayı bu potansiyeli değerlendirememişler. Buraya daha fazla turist çekebilmek için halkın turizm konusunda ki eğitiminden başlamak üzere her alanda belediyenin bazı çalışmalarında bulunması iyi olacaktır.

Çarşığı gezdikten sonra hayvanat bahçesine hareket ettik. Hayvanat bahçesi, Eğirdir Gölü'nün kenarına kurulmuş ve içerisine birçok hayvan türü getirilmiş. Bu küçük ilçe için bu hayvanat bahçesi çok mükemmel olmuş. Göl manzarasını seyretmeye gelenler bu hayvanları da seyretme şansına sahip olmaktadır.

Doğada uzaktan görebildiğimiz hayvanları burada yakından görme şansına sahip olmuştuk. Bir taraftan sevinirken diğer taraftan da diğer yaban hayvanları özgürce

dolaşmaktayken bunların kafeslerin içerisinde yaşama tutunmaya çalışmaları bizleri hüzünlendirmişti.

Hayvanat bahçesinde Yaban domuzlarının yanına varmadan yaşadıkları alandan gelen ağır ve pis kokular onların buradaki varlığını gösteriyordu. Erkek tavus kuşlarının kur yaparken kanatlarını ve kuyruklarını açarak sergilediği o mükemmel renk cümbüşü bizi kendisine hayran bıraktırmıştı. Maymun ile kedinin dostluğu görülmeye değer manzaralardandı.

Kedi, maymunun yanına geliyor, maymun onu kucağına alıyor ve kedinin üzerindeki pireleri temizliyor; maymun pireleri temizlerken kedi maymunun kucağında kendisini emin ellerde hissederek güvenli bir şekilde uyuyordu. Biz yaban hayvanlarını seyrederken eğitmenlerimizde bu hayvanların özelliklerini, doğadaki yaşam alanlarını detaylı bir şekilde bize anlatıyorlardı.

Hayvanat bahçesinden Eğirdir Gölü'nün üst kısmında bulunan Seyir Tepe'ye doğru hareket ettik. Seyir Tepe'ye doğru yükselirken gölün etrafı da görülmeye başlandı. Burada kendimizi gökyüzünde uçan kuş gibi hissettik, göl ve çevresi o kadar güzeldi ki burada aklımıza ilk gelen bu eşsiz doğa güzelliğini her zaman hatırlamak için fotoğraf makinelerimize sarılmak oldu. Hocalarımız burada, bu doğa güzelliklerinin nasıl korunacağını, değerlendirileceğini ve gelecek nesillere nasıl aktarılacağını bilimsel metotlarla anlatıyorlardı. Burada çaylarımızı da yudumladıktan sonra otele geri döndük. Eğirdir'de çay içmenin keyfi bir başkaydı.

Akşam yemeğini yedikten sonra bir ses yükseldi! Bu gün eğlence varrrr.... Program boyunca bir hayli yorulmuştuk, bu yorgunluğu da eğlenerek atmak istedik. Gece boyunca resimlerini duvara yansıttığımız kuşları ve hayvanları slayttan izlerken onların üzerine yazılmış şarkı ve türküleri hep bir ağızdan okuduk.

10 Mayıs 2008 Cumartesi

Otelde sabah kahvaltımızı yaparak programa başladık. Bugünkü programımız Isparta Kovada Gölü ile Eğirdir' in kuzeyinde bulunan Tırtar Sazlığı idi. Önce Kovada Gölüne doğru hareket ettik. Kovada gölüne giderken yolun her iki tarafında elma bahçelerinin güzellikleri insanı etkiliyordu. Elma bahçeleri Eğirdir için önemli bir gelir kaynağıdır. Kovada Gölü etrafı omanlarla kaplı, dağlarla çevrili bir konuma sahip. Dağların arasında masmavi bir boncuk gibiydi. Burası tabiatı koruma parkı ilan edilmiş bir yer. Arabalarımızı durdurduğumuzda dikkatimizi yanmış bir ev çekti. Katılımcılarımızı bu yanık evin hikâyesini anlatmak için Yrd. Doç. Dr. Hasan ALKAN söze başladı. Ve "Arkadaşlar burası koruma alanı ve ülkemizde koruma deyince her şeyin doğal haline bırakılması anlaşılıyor. Bir yeri korumak istediğinizde oranın sınırlarını belirler orada hiçbir şekilde insan müdahalesine izin vermezsiniz, her şeyi doğal haline bırakırsınız. Buralarda yaşayan insanları hiç dikkate almazsınız buralarda yaşayan insanların bu kaynaklardan yararlandığını da hesaba katmazsınız, onlara geçim kaynakları için farklı alternatifler de sunmazsınız.

Yüzyıllardır buralarda yaşayan insanlarda bir anda her şeyini bırakıp buraları terk edemezler. Dolayısıyla bu kaynaklardan yararlanmak isterler. Siz ise koruma bahanesi

IDE GÜNLÜĞÜ | 2008-MAYIS EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

ile yasaklısınız ben güçlüyüm dersiniz. Bir anda bu insanlarla hasım olursunuz. Örneğin burada yaşayan insanların birçoğu bu anlattığımız olaylardan dolayı mahkemeliktir. İnsanlar burada sizin ormancı olduğunuzu anlayıp gördükten sonra kapılarını kapatıp içeri kaçıyorlar, düşünebiliyor musunuz? Bir köylü burada evini onarmaya başlasa evini onarmak için evi milli park içinde olduğu için Milli parklardan izin almak zorundadır. İzin almadığı zaman kendisini mahkemede hakimın karşısında buluyor. Arkadaşlar bunlar bizim insanlarımız, bizim bu insanlara sahip çıkmamız gerekirken bizler neler yapıyoruz." dedi. Katılımcılar bunları dinledikten sonra yüz ifadeleri değişmişti, Hasan hocam sözünü bitirdikten hemen sonra katılımcılardan birisi; "Hocam biz modern çağda yaşıyoruz bunun bir çözüm yolu yok mu?" dedi. Hasan Hoca'nın bu soruya cevabı şu oldu. "Tabii ki bunun çözüm yolu var. Bir yeri Milli Park, Tabiatı Koruma Alanı vb. yer ilan etmeden önce planlanmak ve burada yaşayan insanların da plana dâhil edilmesi gerekir." Burada bizimle beraber olan ve burayı koruyan orman muhafaza memuru, bir soru üzerine her ne şekilde ve ne sebeple olursa olsun gölde balık tutmanın ve milli park içerisinde bitki dahi toplamanın yasak olduğunu ifade etti. Katılımcılardan biri yüksek ve sinirli bir şekilde bu çağda bu nasıl koruma diye haykırdı.

Bu konuşmalardan sonra gölün etrafında gezinmeye başladık. Masmavi gölün çevresinde bulunan yemyeşil bitkiler insanlara eşiz bir görüntü sunuyordu. Gölün içerisinde yaşayan balıklar öyle heyecanlılardı ki, biz doğaseverlere hoş geldiniz diyorlar, bizim çektiğimiz resim karelerinde yer almak için bir birleri ile yarışıyorlardı. Kuşlarda suyun üzerinde ve gökyüzünde dertsiz tasasız dünyayı umursamaz şekilde uçuyorlardı. Biz bu güzellikleri seyrederken eğitmenlerimizde bizlere gördüğümüz bitkileri, kuşları, arazi yapılarını ve diğerlerini anlatıyorlardı.

Eğirdir Gölü ile Kovada Gölü çevresi elma deposu. Buralarda yılda beş yüz ile altı yüz bin ton elma üretimi yapılıyor. Halkın refah seviyesi elma ticareti sayesinde artmış. Köylerin fiziksel görünümü bizim normal Anadolu köylerinden çok farklı. İnternet ve kaloriferle tanışmış. Köylerin refah seviyelerinin iyi olması ormanlar üzerindeki baskıyı da azaltmış. Burada Elma yemek istersen bahçenin içerisinde elma sahibini bulman yeterli. Sonra bahçeden istediğin kadar elma yiyebilirsin bir de elmayı yedikten sonra bahçe sahibine para teklif etmeyin. Çünkü üzerine birde sopa yiyebilirsiniz.

Kovada Gölü'ndeki eğitim gezimizi tamamlayarak Eğirdir Gölü'nün kuzeyinde bulunan Tırtar'a doğru hareket ettik. Tırtar'a geldiğimizde güneş çekilmeye başlamıştı. Proje yöneticimiz bizleri iki gruba ayırdı. Her grubu bir farklı yöne doğru gönderdi ve kuş gözlememizi istedi. Burası çok güzel bir yerdi. Ön tarafımızda göl, gölün kenarında kamışlarla çevrili bir sazlık vardı. Gölü, sazlığı ve üst tarafımızdaki ormanı aynı anda görebilecek bir konuma sahiptik. Biz yolda yavaşça yürürken önümüzde uçan kuşları da tanımaya çalışıyor ve tahminlerde bulunuyorduk. Son noktayı ise

hocalarımız koyuyor ve bize kuşun türünün ne olduğunu söylüyorlardı. Gölün içerisinde yüzümüze doğru tatlı hafif tebessüm eder şekilde bir meltem esiyordu.

Yolda uzun bir süre yaya yürüdükten sonra gölün kenarında bulunan kayalık alanın ortasında karşımıza mezarlar çıktı. Bu mezarlar çok değişik sarp kayaların ortasındaydı. Meraklı gözlerle mezarlara bakarken eğitmenlerden Yrd.Doç.Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU buraların diğer medeniyetlerden kalma kral mezarlıkları olduğunu söyledi. Krallar öldükleri zaman mezarları kayalar oyularak kayalar arasına, her tarafı seyredecek şekilde yüksek bir yere yapılmış. Sebebi ise krallar ölseler dahi yok olmadıklarına ve onların yaptıkları işleri buralardan gözetlediğine inanılmış.

Kral mezarlarını ziyaret ettikten sonra tekrar geri dönüp arabalarımızın yanına geldik. Bu arada havada iyice kararmıştı. Eğitmenlerden Orman Mühendisi İsmet CEYHUN bizlere Saz kedisi gösterecekti. Saz kedisi nesli tehlike altında olan memeli türlerimizden... Onu görmek çok zor. Eğitmenlerimiz ellerine projektörü aldılar, onlar önden araziye iki yönlü tarıyor biz ise onları arkadan takip ediyorduk yaban hayvanları bizi hissedip kaçmasınlar hepimiz ayaklarımızın üzerine basar gibi çok sessiz yürüyor birbirimizle kırk küs gibi hiç konuşmuyorduk. Yolda ilerlerken projektör karşında bir çift göz parlıyor. İşte bu saz kedisi diye heyecanlanıyoruz; ama yanına yaklaştığımızda onun ya bir tilki veya tavşan olduğunu görüyoruz. Bu şekilde yaklaşık 2-3 saat araştırmaya devam ettik. Saz kedisi göremedik. Fakat hayatımızda göremeyeceğimiz kadar tavşan ve tilki görme şansına sahip olduk aynı zamanda arazide gece safari yapma heyecanı yaşadık. Gözlemeden sonra arabalarımıza binerek otelimize geldik.

11 Mayıs 2008 Pazar

Bu gün Projenin son günü ve ayrılık günü olduğu için sabahın olmamasını istemiştik. Biz doğaseverler her birimiz Türkiye'nin farklı yerlerinden gelmiş ve bir haftalık doğa eğitimimizde sonsuza dek sürecek arkadaşlıklar edinmiştik. Zaman su gibi akıp gitmiş ve biz de onu durduramamıştık. Sabah kalkarak katılımcılarla son kahvaltımızı yaptık. Kahvaltıdan sonra eğitmenler, katılımcıların görüşlerini almak ve bu programın başarısını ölçmek için röportaj ve anket yaptılar. Sonra da eşyalarımızı toplayarak Isparta'ya doğru hareket ettik. Arkadaşlar arabada bir yandan sohbet ederken diğer taraftan da irtibatı kesmemek için birbirlerinin adres ve telefon numaralarını alıyorlardı.

Başladığımız yer olan Isparta-Öğretmenevi' ne dönmüştük artık. Burada öğle yemeğini yedikten sonra Proje yöneticimiz kısa bir veda konuşması yaptı. Bu konuşmanın arkasından katılımcıları memleketlerine göndermek üzere eğitmenler onları otogara götürdüler. Burada kimse birbirinden ayrılmak istemiyordu ama ayrılmakta gerekiyor. Biz doğaseverler bedenlerimiz ayrılsa da gönüllerimiz her zaman beraber olacak.